

Використання принципів належного врядування в управлінні публічними фінансами надає суспільству низку суттєвих переваг. Належне фінансове врядування, формуючи належну економічну, соціальну та екологічну фінансову політику, сприяє скороченню бідності та забезпечує сталий розвиток суспільства. Водночас усунення нерівного розподілу активів через належне фінансове врядування допомагає захистити та гарантувати права людини і сприяє соціальній та стійкій ринковій економіці. Належне фінансове врядування покращує прозорість дій уряду, чим забезпечує умови для формування громадської думки, політичної активності та особистої ініціативи. Належне фінансове врядування підтримує розподіл повноважень і тим самим зміцнює верховенство права та ефективні дії держави, а також забезпечує антикорупційну діяльність у сфері публічних фінансів. Належне фінансове врядування при формуванні доходів та здійсненні витрат дозволяє громадянам брати участь у фінансовому нагляді, чим сприяє демократії та підзвітності, так само як конструктивним відносинам між державою та суспільством.

Список літературних джерел

1. Landel-Mills P. Governance and the External Factor [Електронний ресурс] / P. Landel-Mills, I. Serageldin // World annual conference on development economics. – 1991. – Режим доступу до ресурсу: http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2011/04/07/000386194_20110407045913/Rendered/PDF/607930WP0Mills1BOX358330B001PUBLIC1.pdf
2. Human development report [Електронний ресурс] // United Nations Development Programme (UNDP). – 1997. – Режим доступу до ресурсу: http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/258/hdr_1997_en_complete_nostats.pdf
3. Доверие и недоверие в условиях развития гражданского общества / [А. Б. Купрейченко, И. В. Мерсиянова, А. Ю. Акимов та ін.]. – Москва, 2013. – 564 с. – (Издательский дом НИУ ВШЭ).
4. Gisselquist R. Good Governance as a Concept, and Why This Matters for Development Policy [Електронний ресурс] / Rachel M. Gisselquist // UNU-WIDER Working Paper No. 2012/30. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.wider.unu.edu/sites/default/files/wp2012-030.pdf>
5. Nanda V. The «Good Governance» Concept Revisited [Електронний ресурс] – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://ann.sagepub.com/content/603/1/269>
6. Грембергер М. граждане как партнеры. Руководство ОЭСР по информированию, консультациям и активному участию общества в разработке политического курса / Марк Грембергер. – Москва: Издательство «Весь Мир», 2002. – 120 с.
7. Good Financial Governance in German Development Cooperation [Електронний ресурс] // Federal Ministry for Economic Cooperation and Development. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.bmz.de/en/publications/type_of_publication/strategies/Strategiepapier342_04_2014.pdf

Герного Ю. О., к.е.н, доц.
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНВАЙРОНМЕНТАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА РЕГІОНУ

Стрімкі тенденції еволюції сучасної економіки зумовлюють поряд із імплементацією інноваційних стратегій необхідність формування системи сталого екологічного розвитку. Адже, незважаючи на високотехнологічні та інформаційні пріоритети інноваційної економіки, нагальними залишаються питання взаємодії природи та суспільства, збереження довкілля. У розвинених країнах на рівні суб'єкта господарювання вже традиційним стало

врахування пріоритетних аспектів взаємодії виробництва з процесами відтворення природних ресурсів, що зумовлює розробку та поширення інноваційних методів, технологій та принципів якісно нового виробництва. Відбувається формування концепції інвайронментальної економіки, яка актуалізує теоретичні дослідження та прикладний аналіз основних аспектів її імплементації в контексті розвитку інноваційної економіки та інноваційних регіонів сьогодення.

Посилення практичного значення інвайронментальної економіки зумовило появу відповідного напрямку досліджень у працях зарубіжних та вітчизняних авторів, зокрема І. Репіної, Р. Констанца, В. Бакірова, О. Кліменка, В. Ольтри, Г. Дейлі, Д. Фарлей, Т. Двідзе та інших. Проте, не повністю обґрунтованими все ще залишаються питання, пов'язані із пристосуванням концепції інвайронментальної економіки до умов сучасного інноваційного суспільства. Тому, метою нашого дослідження є аналіз теоретичних основ інвайронментальної концепції інноваційної економіки та регіону, оцінка існуючого досвіду та можливостей для подальшої імплементації інвайронментальних ідей на рівні держави та окремих регіонів в Україні.

Інвайронментальна концепція сформувалася в середині 1980-х років у США, насамперед, в результаті активізації, викликаних негативними змінами у довкіллі, суспільних процесів, формуванням та розвитком екологічних рухів [1, с. 152]. Одночасно, на міжнародному рівні у 1983 році на базі ООН було скликано Комісію Брундтланд, офіційно – Всесвітня комісія з навколишнього середовища й розвитку (WCED), причиною створення якої стало «швидке погіршення стану навколишнього середовища, людини та природних ресурсів, наслідки погіршення економічного й соціального розвитку» [2]. В результаті екологічним проблемам було присвоєно глобальний характер, виокремлено екологічну складову політики стійкого розвитку національної економіки.

Своєю чергою, поширення названих рухів зумовило еволюцію та зростання якісно-нових потреб суспільства, зокрема відбувся ріст попиту на інноваційну продукцію, що стало однією із компонент пришвидшення переходу до постіндустріального суспільства. Одним з ключових факторів розвитку постіндустріального суспільства є знання, які вважаються високоефективним фактором, адже здатні проникати у традиційні фактори виробництва, перетворювати їх та істотно підвищувати ефективність їх функціонування [3]. Проте, в результаті оволодіння новими знаннями та при відповідному попиті на продукцію виникає обґрунтована можливість для збільшення виробничих потужностей підприємств, на основі залучення більшої кількості природних ресурсів зростають темпи виробництва суспільних благ. Зазначені зміни впливають на стан навколишнього природного середовища та здоров'я суспільства. Тому, в результаті продуктивної діяльності підприємств, при тривалому функціонуванні постіндустріальної економіки («економіки безмежних знань») отримуємо соціально-екологічну кризу [4, с. 46]. Отже, об'єктивним залишається існування взаємозв'язку між базисом інноваційної економіки та інвайронментальною складовою, що взаємозумовлює відповідні зміни середовища та суспільства (рис. 1).

Побудова інноваційної економіки відбувається внаслідок збільшення обсягів виробництва продукції за рахунок його розвитку та якісного вдосконалення. Попри зростання конкурентоспроможності інноваційно активних суб'єктів господарювання відбувається збільшення негативних впливів на навколишнє середовище. Одночасно, інноваційна економіка формує концепцію нового мислення, що забезпечує перехід суспільства на якісно новий рівень, готовність розглядати екологічний фактор з-поміж ключових факторів ділової активності.

Секція 2. Методологія сучасних просторових досліджень економічних, соціальних та екологічних процесів

У працях зарубіжних авторів обґрунтовані класифікації суб'єктів господарювання відповідно до їх готовності та здатності одночасно здійснювати інноваційну діяльність та реалізовувати екологічні пріоритети, а саме:

–стратегічні еко-інноватори, які вважають основою своєї основної діяльності саме екологічні інновації, застосовують еко- обладнання та пропонують еко-інновації для продажу;

–стратегічні еко-адаптери, які адаптують або вдосконалюють еко-інновації інших суб'єктів господарювання, але головною компонентою основної діяльності не є продукування інновацій для збереження навколишнього середовища;

–пасивні еко-інноватори, які не розробляють конкретної еко-стратегії, але організовують процес виробництва інноваційної продукції з найменш можливими негативними впливами на довкілля, забезпечують періодичні еко-вигоди;

–неекологічні інноватори, які не реалізують жодної інноваційної діяльності з еко-вигодою для суспільства [6].

На сьогодні, в Україні, нажаль, лише незначна частка суб'єктів господарювання може вважатися інноваційно активною. Згідно з даними Державної служби статистики України в 2013 р. інновації впроваджували лише 13,6 % підприємств, у 2014 р. – 12,1 %, у 2015 р. – 15,2 %. У регіональному розрізі розподіл інноваційно активних суб'єктів господарювання є досить нерівномірним. Натомість, в країнах Європейського союзу інноваційна складова становить 60 %, у Південній Кореї та Японії – 67 %, у США – 78 % [7].

Рис. 1. Інвайронментальна концепція інноваційної економіки: причинно-наслідкові зв'язки*

* Джерело: узагальнено автором за матеріалами [3–5].

У 2015 р. максимальні частки інноваційно активних були зосереджені в Харківській області та м. Київ – 14 % та 10 % відповідно. Вищий за середній по Україні рівень інноваційної активності характерний для підприємств у Волинській, Вінницькій, Хмельницькій, Чернівецькій, Львівській областях. Одночасно, найбільша частка поточних витрат на охорону та раціональне використання природних ресурсів припадає на Дніпровську область (32 %), на м. Київ припадає 9 %, на Харківську область – 5 % [8]. 3-поміж суб'єктів господарювання реалізація інвайронментальної концепції відбувається переважно на основі інструментарію екологічного маркетингу. Зокрема, однією зі складових успіху компанії МакДональдз на вітчизняному ринку вважаємо не лише оновлення асортименту продукції та технологій виробництва, але й благодійні акції та спонсорство важливих соціально значущих проектів. Популяризація та всебічна підтримка активізації участі суб'єктів господарювання в формуванні інвайронментальної концепції та посиленні інноваційної присутності уможливорюється за рахунок залучення ресурсів на державному та регіональному рівнях. У 2015 р. обсяг фінансування стратегічного пріоритету «Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії» дещо зріс порівняно з попередніми періодами та становив 9,0% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності [9]. Проте, на нашу думку, важливою складовою потенціалу інвайронментальної складової інноваційної економіки є стимулювання конкретних напрямів природоохоронної діяльності інноваційно активних підприємств на регіональному рівні. Це дозволить зосередити увагу на проблемах, вирішення яких є ключовим для сталого інноваційного розвитку на регіональному та державному рівнях.

Отже, в результаті нашого дослідження можемо зробити висновок про необхідність та можливість поширення інвайронментальної концепції не лише в контексті формування інноваційної економіки, але й на рівні регіону. Адже інноваційна економіка формується в результаті виникнення синергії сильних сторін регіонів, нівелювання основних ризиків регіонального розвитку. Становлення інвайронментальної концепції інноваційної економіки відбувається в результаті відповідної активності суб'єктів господарювання, які потребують стимулювання та коригування інноваційних напрямів своєї діяльності з огляду на регіональні та державні пріоритети.

Список літературних джерел

1. Мякота Ю. О. Екологічний маркетинг як необхідність сьогодення. / Ю. О. Мякота, А. В. Шликіна, О. М. Збиранник // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки в умовах глобальної нестабільності», 21 – 23 листопада 2013 р. – Кременчук. – 2013. - С. 152 – 153.
2. Офіційний сайт ООН, представництво в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua>
3. Чухно А. А. Модернізація економіки та економічна теорія / А. А. Чухно // Економіка України. - 2012. - № 10. - С. 24-33.
4. Репіна І. М. Генезис результату діяльності підприємства на шляху до інвайронментальної економіки. / І. М. Репіна // Стратегія економічного розвитку України. – 2015. - № 36. – С. 45 – 51.
5. Гернего Ю. О. Кредитне фінансування в інноватизації виробництва: теорія та досвід: монографія / [Ю. О. Гернего, О. М. Дибя, Є. А. Поліщук.] / за заг. ред. д. е. н., проф. Дибя М. І. — К.: КНЕУ, 2016. — 536 с.
6. Kemp R. Final report MEI project about measuring eco- innovation. / R. Kemp, P. Pearson //UM Merit, Maastricht, v. 10, 2007.

7. Лазаренко Ю. О. Інноваційна активність підприємства як економічна категорія / Ю. О. Лазаренко // Стратегія економічного розвитку України: зб. наукових праць. – К.: КНЕУ. – 2010. – Вип. 26 – 27. – С. 40 – 48.

9. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. Статистична інформація. Наука та інновації. Наукова та інноваційна діяльність (1990 – 2016 р. р.). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Аналітична довідка. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2015 рік. Міністерство освіти і науки України. Український інститут науково-технічної і економічної інформації. – К., 2016. – 199 с.

Horyn Halyna

senior engineer of the Department of Local
Communities and Cross-Border Cooperation
State institution Institute of Regional Research
named after M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine

FACTORS INCREASING THE RECREATIONAL AND TOURISM POTENTIAL IN RURAL AREAS

As an appropriate approach to study the impact of factors on the use of recreational and tourism potential in rural areas we used in our research regression and correlation method. The essence of this method is to analyze statistical data and identify the statistical strength and significance of relationship between the input variables and resulting indicators that reflect use of recreational and tourism potential.

Table 1 demonstrates the factors which influence the use of recreational and tourism potential of the region in rural areas

Table 1

Factors which influence the use of recreational and tourism potential of the region in rural areas (for conducting regression and correlation analysis)

№	Independent variables	Dependent variables
1.	Number of specialized institutions, units	Sales volume of services, million UAH
2.	Number of hotels and accommodation facilities, units	Sales volume of services, million UAH
3.	Investment in fixed assets, million UAH.	Number of hotels and accommodation facilities, units
4.	Investment in fixed assets, million UAH.	Number of tourism establishments, units
5.	Foreign direct investment, million USD.	Number of hotels and accommodation facilities, units
6.	Foreign direct investment, million USD.	Number of specialized institutions, units
7.	Emissions of harmful substances into the atmosphere from stationary and mobile sources, thousands tons	Number of tourists, thousand persons

Source: developed by the author